

PROLOG

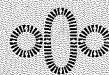
VID

Ludvika Baptistförsamlings

50-årsjubileum

den 6—8 Augusti

1920

PRIS 75 ÖRE.

Fritz Fehrms Eftr., Ludvika 1920.

ENLIGT SÄGNEN SKALL DEN FÖRSTE, SOM FRAMTRÄNDET till våra bygder, ha varit en fäglfri brottsling. Under sin flykt råkade han här göra åtskilliga malmfynd, och då han även upptäckte ett vattendrag, »Forsen», ansåg han sig våga återvända till bebyggda trakter. I utbyte mot sina värdefulla underrättelser blev han där benådad. — Den första lilla anläggningen för gruvdrift utvecklade sig sedan, så att man redan i början av 1800-talet här kunde finna ett helt litet bruk med hytta, smältsmedja, stångjärnssmedja, kvarn och såg, alltsammans naturligtvis koncentrerat kring vattenfallet. Invid kvarnen hade man inrättat ett vattenhjul med en s. k. gruvkonst, vilken sträckte sina väldiga armar tvärs över Hammarbacksåsen, över Ställviks berget fram till gruvorna vid Iviken. Längs denna konst hade arbetarna trampat upp en gångstig, varifrån man hade utsikt över Vässman och följaktligen även över det första dopstället i Ställviken.

Så ungefär togo sig lokaliteterna ut vid tiden för de händelser, som författaren skildrat här nedan.

PROLOG

vid

Ludvika Baptistförsamlings 50-årsjubileum
den 6—8 Augusti 1920.

I.

En tid i glömskans dunkel halvt försvunnen
Vi oss i dessa dagar söka minna på.
I minnets gömslen någon hågkomst funnen,
Och vad man kunnat ur knapphändig skrivning få,
Samt sägner, som ha levat kvar till våra dar,
Oss givit någon ledning, hur den fordom var,
Den plats, där vi i dag vår samling har.

Vi lämna må, vad sagan enbart täljer
Om biltog man, som bort från människors bygder går,
Som invid sjöar stigen åt sig väljer,
Tills han i obygd vilda vattenfallet når,
Och sedan skyndar, fastän fågelfri han är,
För människor tala om vad fynd han funnit här,
Och därför får den frihets gåva han begär.

Vi lämna och den första smed, som smidde
Vid forsens dån för krig och örlig dödens lod,
De tider Sverige under våldet kvidde,
Dess folk för frihet offrade sitt liv och blod,
Men flytta oss till sena dagar och till år,
Vars bleka skickelser hos många av oss står
Än kvar i minnets bok och nu uppfriskning får.

Nog mången minnes än, fast tiden hastar,
Hur hammarn slog mot städet sina dova slag,
Hur masugnspipan sände gnisterkvastar
I rymden ut och gjorde natt till ljusan dag.
I artonhundra sjuttitalets första tid,
När forsen brusade ännu så fri och strid,
Då bröt här fram en andens våg så stark och vid.

Då dvaldes här en skara mänskossjälur,
Som näring sög ur granna formers tomma skal.
Till ande, som till kropp de voro trälur,
Som höllos fångna uti vantrons mörka dal.
Då ljusets väktare här själv i töcken gick,
I stela formerna fördunklad blev hans blick,
Och från hans lykta man blott bleka irtsken fick

Men människokanden fann ej åträdd föda
I formalismens djupa, tomma gyllne tåg.
Den trängtan, som i själens djup kännits glöda,
Den bryter sig ju fram i omotståndlig våg,
Och dammar, som emot dess frihet fördes opp,
Blir brutna som utav en vårlods friska lopp,
Och livets strålar springa fram med ljus och hopp.

En andens pingstvind drager över heden
Och väcker slumrande ur dådlöshetens ro,
Och där man följer blott den gamla seden,
Man längtar åter till en barnslig gudatro.
I dagakarlens hem, den alltför tränga vrå,
Man sammankommer att den själanäring få,
Som man på kyrkans gyllne fat ej kunde nå.

Man söker ledning för sitt liv, sin lära
I ljuset av vad uti bibelordet står.
Och allt vad ordet lyser upp syns bära
Dem vittne om att kyrkan mot förfallet går,
Att ytterst litet inom murarna finns kvar
Av det, som Kristus sin församling givit har
Igenom sina tjänare i forna dar.

Ett mål man ställer upp: Guds frästa skara
Skall följa ordets föreskrifter uti allt,
Och så sin tro för människor förklara:
»I handling lyda vi vad Kristus har befallt,
Vi utom lägrets skiljemärken gärna gå
Att, sedan tron vi fattat, oss i dopet två
Och sedan söka att fullkomligheten nå.«

Från dessa människor, deras brytningstider
Vi vilja några enkla bilder ställa fram.
Vår teckning dock av många brister lider,
Ty den är höjld av tidens och av glömskans damm,
Dock torde våra bilder oss en aning ge
Om all den strid, det trångmål och det spe,
Som de gått genom för sin Frälsare.

* * *

II.

I stugan det stökas, man ordnar med bräder,
Och sittplatser gör man så många går an,
I helgdagens dräkter sig husfolket kläder,
Och sysslor görs undan, så många man kan.
På bordet man lägger den snövita duk,
som aldrig blir använd i vardagligt bruk.

Karaffen med friskaste vatten från källan
Man ställer på duken, där intill ett glas,
Samt ljus uti stakar, som nyttjas så sällan,
Därtill några blomster i grönblommig vas.
En bibel, så gammal, väl hundrade år
Mitt mellan ljusen en plats man består.

Lokalen är ordnad, man börjar att vänta,
På folket, ty »bönen« begynner helt snart.
Vid spiselstol dock husvärdern stickor ses spända,
Som skola på mötet få lysa så klart.
En sticka han provar, den lyser nog bra.
Och barnen och mor sina platser inta.

Först komma nu män utav gruvfolkets skara
I dräkter, som de uti schakterna bär,
De platsar åt sig uti hörnen försvara,
Där som det tätaste skumrasket är.
Så kvinnor och barn, väl i bättre habit,
Men märkta ändå utav arbetets slit.

Med klapprande träskor sig sedan inpackar
Från hytta och smedia dess sotiga folk.
Varmt blir det i stugan, och svetten den lackar,
Men tålligt man väntar på frälsningens tolk,
Och slutligen kommer, när huset är fullt,
Den väntade talaren, Per Johan Hult.

Nu sången helt färdifrit man börjar att sjunga,
Om pärlan man funnit, den själen begär.
Den sången är känd utav gamla och unga,
Och sjungen den blir utan alla besvär.
Sen bibeln slås upp. Från dess gulnade blad
Man läser kapitlet varendaste rad.

En bön full av ande och liv sedan följer.
En bön, som ej blott ifrån läpparna går,
Om orden ej lärdomens brister fördöljer,
De dock i fullkomning till Frälsaren nå.
Den bönen är sådan, att Herren visst har
Ren färdigt för den sitt välsignande svar.

Sen följer »förklaring» av heliga orden,
Som lästa ha blivit ur böckernas bok.
Om stundom »förklaringen» sådan är vorden,
Att aldrig på den man kan bli va rätt klok,
Man gärna ur den dock som tillämpning får:
Det saligt är följa i Mästarens spår.

Så fortgår en timme, ja tvänne kanhända,
Man torkar bort svetten, man andas med nöd.
På bordet stå flämtande ljusen halvbrända,
Och lysstickan bär blott en fallnande glöd.
Då synes det stunda till uppbrottets tid,
Och talaren önskar allt folket: »Guds frid!»

I flockar på stigarne ähörarskaran
Om mötet och talarn sitt omdöme ger.
Den ene här skönjer den hotande faran,
Och löjlig en annan blott rörelsen ser.
En tredje ej vet, vad som tänka han bör,
Men sannt är väl ordet från bibeln man hör.

En går under tystnad, ty djupt i sitt hjärta
Hann känner en sveda, en brännande glöd.
Med plågande tystnad han bär dock sin smärta,
Fast lisande vore att klaga sin nöd.
Mörk reser sig synden. Han vet ingen råd,
Men snart genom töcknen han skådar Guds nåd.

*

*

*

III.

Det är afton. Skymning breder sig så tung och disig ut.
Hammarns dova molltakt tystnat. Arbetsveckan natt
sitt slut.

Uti Hammarbackens stugor har man ljusen redan släckt.
Endast hyttans eldkvast strålar emot himmeln moln-
betäckt.

Över nejden hör man enclast brusat utav försens svall
Och den gamla konstens gnissel mellan bergets gran
och tall,

Och det skrik, som ugglan låter emot stranden eko ge.
I en sådan stämning ville sig den kvällen för oss te.

Några tysta skuggor synas glida över backens krön.
Följande en knagglig gångstüg, vilken leder bort till sjön
Hälften mod och hälften rädsla uti deras hjärtan bor,
Ty det är ej rådligt visa uti handling vad man tror.

Ställviksbergets hjassa döljes utav dimma ulligt grå,
Och den lugna vikens spegel krusas utav droppar små,
När den lilla skaran träder in i strandens buskars skydd,
Men vid vattnet där man saknar skyddet, är man
ganska brydd

Dämpad stämman höjes. Svaga toner öfver Vassman förs,
Som i våtkall midnattstimma av en vilsnad främling hörs
Lockad utav sångens toner viker han från kragglig stig
Genom buskar, mellan stenar han till stranden letar sig.

Men vad under får han skåda denna mörka våta natt!
Svetten flödar från hans panna, han sig känner svag
och matt.

Är det vålnader ur jorden stigna, som han här får se,
Eller är det himlens änglar, som sig nu för honom te?

Två gestalter snövit klädda träda nära vattnets rand.
Tydligt ser hans skärpta öga dem mot vikens mörka
strand.

Vad han tänker! Hur han ängslas! Hjärtat bultar i hans
bröst,

Men då hörs en vålnad tydligt tala med en mänskass
röst.

»Här är vatten. Säg vad hindrar oss att gå i dopets flod,
Då ju synden är försonad uti Kristi dyra blod?
Ständigt må vi spåren följa, som vår Mästare har gått.
Vilja vi nå härligheten, må som han vi lida spott.«

Efter dessa orden följde varm och innerlig en bön,
Och de vita två gestalter vandra sakta ut i sjön.
Så förrättas här en handling, varom han på bibelns blad
Självis har läst så många gånger, men — han tänker —
vet ej vad.

Han sin mörka skogssstig söker skygg och trevande igen,
Vandrar osedd bort från stranden och till andra trakter här.
Och hans tankar ivrigt kretsa omkring det han skådat här,
Men han går och städs till nya orter ryktet därom bär

Men vår skara invid stranden, sen den uppstämt än
en sång,
Ställer tyst, liksom den kommit, emot bygderna sin
gång.
Konstens gnissel och från herrgåhn nu en malmtön
höres blott,
Och en lurstöt, som förkunnar: midnattstimmen har
förgått.

Men dock våra vänner nästan rädda tala till varann,
Stanna vid det första vägskäl, medan bönsens offer brann,
Glada att få Mästarn följa, huru svår än vägen är,
Gjömna de i nattens mörker, att dem faran städs är när.

Ändlöst virvra vilda rykten, vilka folket gärna tror,
Och emot den nya »sekten« hatets ogräs ymnigt gro:
Mången söker våld föröva, ty man tror det talat visst:
»Det blott några skilling kostar att ta undan en baptist.«

Men den lilla skaran hårdar ändå ut trots storm och hot,
En gemmensam tillflykt söker den sig invid korsets fot.
Lugn den där sig känner uti mörk och stormfylld orostid,
Sina vapen där den vässer för sin höga, ädla strid.

Den av människor betraktas än med undran, än med
hån,

Och bland brottslingar den räknas, som om den gjort
helgerån.

Men den *själv* sig mest förundrar öfver Herrrens nad
och makt,

Som dem giver kraft att lysa uti denna mörka trakt.

* * *

IV.

De äro ej många, och spridda här bo de,
Som älska sin Herre. På samfundet tro de,
Som byggt är på helga apostlarnes grund.
Fast vägen är lång till de älskade fränder,
Som hava sitt hem invid Barkarnes stränder,
Dock skynda de dit mången ledighets stund.

Den strävsamma vägen gör fötterna ömma,
Men gärna de mödan och smärtorna glömma
För stunderna, syskonen dem där beskär.
Där muntras de upp av det heliga ordet,
Där styrka de få vid det dukade bordet,
Som minner dem om deras Frälsare kär.

Hur få de än äro, dock alla ej kunna,
Hur gärna de vilja, sig tiden förunna,
Som krävs att församlingen göra besök.
Tungt trycker dock arbetets börda dem alla
Och plikterna ofta väl några befalla
Att stanna vid vardagens sysslor och stök.

»Kan bättre ej nyttjas de dyrbara stunder,
Och kraften som blivit förbrukad därunder,
Än trampa den långsamma vägen diner,
Om vi ifrån syskonen där bliva skilda
Och egen församling vi här söka bilda,
Där Herren oss alla välsignelsen ger?»

Så talar man ofta, men dock man betänker,
Hur svårt det skall kännas att bryta de länker
Av kärlek, som dem vid församlingen band.
Men talet ej tystrar. Långt högre det höjes,
Att barnen med modern så fjärran ej nöjes,
Och saken så lägges i Mästarens hand.

*

*

*

V.

När höet är bärgat, och rågen står mogen,
Och aftonens solsken står rött bakom skogen,
Då uti en kammare samlad man är.
Där sången uppstämnes. Där knäna man böjer,
Och trostriska böner mot himlen man höjer
Och bistånd av Herren för stunden begär.

De syskonen få, ätta själar allena,
Nu till en församling sig önska förena,
Där Frälsarens vilja för alla är lag.
Och av dessa ätta i kammaren lägga
Det ljuset blev tänt, denna lysande lägga,
Församlingen här, jublaren i dag.

Nu solvarven sju gånger sju ha förflytt,
Och ännu ett år intill dessa sig slutt,
Sen tindrande gnistan i ringhet blev tänd.
I början för ringa att bliva beaktad,
Av många den sedan har blivit föraktad
Men fruktad av några, när den blivit känd.

«Gjut vatten på elden, att icke dess värma
Sig börjar att bildningens grundvalar nämma!»
Från Järldomens tinnar det ropet man hör.
Med lagarnes hårda, förbenade händer
Man börjar att gräva bland aska och bränder
Att hindra det sken, som förmånbart sig gör.

Men elden sig sprider. Det murkna förtär den,
Och ljuset det tindrar och visar, att världen
Befinner sig ännu i mörker och natt.
Och vinddrivna själar i mörker och dimma,
Som hopplösa spejät, se ljusskenet glimma
Och lyckas att kursen, den rätta få fatt.

Och har nu det ljuset fått gyllene staka
För vården av den, giv, att vi ej försaka
Att hålla det lysande ljuset vid makt.
Ack! Glömme vi aldrig att falnad blir glöden,
Och livet sig sänker i isande döden,
Om näringen glömmes för former och prakt!

Vi därför önska: »Mer klart och mer vida
Med värme och ljus sig i världen må sprida
Vår flammande eld och vårt skinande ljus.
Må värme vi bringa till dem som förfrysa,
Och månne med sanningens ljussken vi lysa
Var själ, som än trevar i mörker och grus.«

O, eld! Du som flamar! Du låga från ovan!
För Kristi församling den renande gåvan!
Brinn! Helga och rena församlingen, att
Sin uppgift på jorden hon måtte bli värdig
Och vara, som bruden, för bröllopet färdig,
När gryningen följer förnedringens natt.

K. E. Danielsson.

Indiska baptist församling.

pastor, Josef Karlsson. Församlingens medlemsantal den 1 jan. 1921, 170 personer bosatta dels i staden och dels i Indiska och Norrbärke Aodlene samt några andra platser. Församlingens söndagsskolor äro (fem) 5 med 22 söndagsskolebarn och 230 barn. 2 ungdomsföreningar verka i samband med församlingen med ett medlemantal av 112 personer.

Under år 1920 insamlade församlingen 22,395 kronor.

Församlingen äger Klubbhuset med sitt-platser för cirka 500 personer.

Indiska i maj 1921.

Josef Karlsson

Bilagor

4. Minnesbrev

1st Baptisters sångbok

4. 8. 24
24
Lidare (församling)

1 styck av Klubbhuset.